

DO TECHNICKY

LISSABON

SLAV

POZYVAJU VAS NA

PARIS

20. VYROČIA
FEBRUÁROVÉHO VITAZSTVA
PRACUJUCICH

PROGRAM OSLAV

21. februára 1968 o 14 hodine

inštalácie pamätnej tabule na budove KATEDY
inštalácie pracujucich vo Februari 1948

21. februára 1968 o 14 hodine

inštalácie pamätnej tabule na námestí SNP

inštalácie pamätnej tabule na námestí SNP

PROGRAM FEBRUÁROVÉHO VITAZSTVA PRACUJUCICH

20. VYROČIA
FEBRUÁROVÉHO VITAZSTVA
PRACUJUCICH

PROGRAM OSLAV

21. februára 1968 o 14 hodine

inštalácie pamätnej tabule na budove
inštalácie pamätnej tabule na námestí SNP

PRAGUE

BOLOGNA

ВИЩА ОСВІТА УКРАЇНИ. У КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

III (63) том

Філософія та психологія освіти

Послідовність середньої та вищої освіти як
загальноєвропейський стандарт

УДК 378-044.247(477:4)
ББК 74.58(4Укр)+74.58(4)
В 55

Рекомендовано Вченою радою
ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди"
Протокол № 7 від 15 березня 2015 р.

Видання здійснено за сприяння Міжнародної Експертної Агенції
"Консалтинг і Тренінг" та Східно-Європейського Інституту Психології

Редакційна колегія випуску:

Кремень В.Г., Савченко О.Я., Маноха І.П., Ляшенко О.І., Коцур В.П.,
Рик С.М., Вашуленко М.С., Бех І.Д., Калмикова П.О.

Відповідальний редактор випуску:

Маноха І.П., доктор психологічних наук, професор

Гуманітарний вісник ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені
Григорія Сковороди" – Додаток 1 до Вип. 36, Том III (63) : Тематичний випуск "Вища освіта
України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору". – К.: Гнозис, 2015. – 582 с.

Humanitarian Bulletin SU "Pereyaslav-Khmelnytsky Pedagogical University by H.Skovoroda" - Supple-
ment 1 to Vol. 36, Volume III (63): Thematic Issue "Higher Education in Ukraine in the context of
integration into the European educational space." - K.: Gnosis, 2015. - 582 p.

Збірник затверджено постановою Президії ВАК України
з психологічних та філософських наук від 14.04.2010 №1-05/3,
з педагогічних наук від 06.10.2010 №3-05/6.

У тематичному випуску вміщені наукові статті фахівців з питань вищої освіти, присвячені актуальній проблемі входження України до європейського освітнього простору. Перспективи євроінтеграційних процесів у сфері вищої освіти, вимоги Болонського процесу та питання готовності України відповідати цим вимогам, моніторинг якості освіти, стандарти європейського освітнього простору та завдання, що стоять перед вищою освітою України сьогодні – ось далеко не повний спектр проблем та питань, до висвітлення та спроби розв'язання яких звертаються автори випуску. У центрі уваги також питання управління якістю освіти, перспективи запровадження механізмів сучасного освітнього менеджменту, а також – умови й напрями оптимізації та розвитку вищої освіти України в сучасних умовах. Для фахівців-освітян, науковців, дослідників психолого-педагогічних та управлінських проблем розвитку освітньої справи в Україні та за її межами.

ISBN 978-966-2760-18-7
ISBN 978-617-7380-04-6

© Переяслав-Хмельницький ДПУ ім. Г. Сковороди, 2015 р.
© Східно-Європейський Інститут Психології, 2015 р.
© Міжнародна Експертна Агенція "Консалтинг і Тренінг", 2015 р.
© Видавництво "Гнозис", 2015 р.
© Видавництво «Друкарський двір Олега Федорова», 2015 р.

HIGHER EDUCATION OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF INTEGRATION TO EUROPEAN EDUCATIONAL SPACE

КУЗЕМКО Л.В.,кандидат педагогічних наук, доцент,
кафедра педагогіки та психології,
Київський університет імені Бориса
Грінченка, м. Київ, Україна**ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ
ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ
В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА**

У статті розкрито напрацювання щодо формування навичок 21 століття, як необхідної умови професійної діяльності педагогів в інформаційному суспільстві. Розглянуто ряд перспективних педагогічних технологій, що сприяють розвитку у студентів творчих та інноваційних навичок, критичного мислення і здатності вирішувати проблеми, комунікативних навичок і навичок співробітництва, медіа та інформаційної грамотності. Визначено найбільш ефективні форми і методи навчання майбутніх педагогів із застосуванням інформаційних технологій.

Ключові слова: інформаційне суспільство, інформаційна культура, навички 21 століття, педагогічні технології, професійна підготовка.

В статье раскрыты наработки по формированию навыков 21 века, как необходимого условия профессиональной деятельности педагогов в информационном обществе. Рассмотрен ряд перспективных педагогических технологий, способствующих развитию у студентов творческих и инновационных навыков, критического мышления и способности решать проблемы, коммуникативных навыков и навыков сотрудничества, медиа и информационной грамотности. Определены наиболее эффективные формы и методы обучения будущих педагогов с применением информационных технологий.

Ключевые слова: информационное общество, информационная культура, навыки 21 века, педагогические технологии, профессиональная подготовка.

In this article was analyzed some aspects of the information society for demands to professional preparation of future school and kindergarten teachers. Revealed elaboration of formation of skills of

the 21st century, as necessary conditions of teachers professional activity in information society. Considered a number of perspective educational technologies that promote development of creative and innovative skills, critical thinking and abilities to solve problems, communicative and collaboration skills, media and information literacy. Determined the most effective forms and methods of teaching future teachers with applying information technologies. Revealed ways of evaluation educational progress of students. Indicated that only development new forms and methods of education will promote formation of future teachers abilities for professional context of information society.

Key words: information society, information culture, skills of the 21st century, education technologies, profession preparation.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Із переходом суспільства до інформаційної епохи (епохи знань), адже так називають 21 століття, висуваються нові вимоги до знань, умінь та навичок педагогів загальноосвітніх навчальних закладів та вихователів дошкільних навчальних закладів. Тотальна інформатизація суспільства вимагає від особистості педагога оптимізації професійної діяльності, що зумовлює необхідність формування та вдосконалення навичок 21 століття: здатності до творчості та інноваційності, вміння швидко вирішувати проблеми, навички співробітництва, медіа та комп'ютерні навички. Саме тому сучасна система освіти потребує нагальної переорієнтації на підготовку високоосвічених педагогів, спроможних критично мислити, використовувати і створювати інформаційні ресурси, породжувати адекватні потребам суспільства нові ідеї.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема підготовки майбутніх педагогів до професійної діяльності з урахуванням викликів сьогодення, актуалізується дослідженнями науковців щодо вимог, які ставляться до особистості в умовах інформаційного суспільства (Д. Белл, Дж. Бенігер, Дж. Вільсон, М. Кастельс, О. Тоффлер та ін.) та основними завданнями розвитку інформаційного суспільства в нашій державі, окресленими Законом України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки». Зокрема у законі зазначено, що «рівень комп'ютерної та інформаційної грамотності населення є недостатнім, впровадження нових методів навчання із застосуванням сучасних ІКТ – повільним» [3]. Це, у свою чергу, ставить нові вимоги перед вищими навчальними закладами щодо підготовки педагогів, орієнтованих на використання новітніх ІКТ у формуванні всебічно розвиненої особистості.

Проблема інформатизації освіти розроблялася науковцями з різних

Вища освіта у контексті інтеграції до європейського освітнього простору

позицій, а саме: інформатизація системи освіти (В. Кремень, А. Євтодюк, В. Мудрак, А. Пилипчук та ін.); використання інформаційних технологій в освітній галузі України (Р. Гуревич, М. Кадемія, Л. Карташова, Н. Морзе); застосування мультимедійних технологій в освітньому процесі (Я. Булахова, О. Бондаренко, В. Заболотний); інформаційні технології в дистанційній освіті (Г. Козлакова); комп'ютерно-орієнтоване навчальне середовище (О. Пінчук); проблема формування інформаційної культури педагога (Б. Гершунський, М. Жалдак, В. Мадзігон, О. Пєхота, М. Шкіль) та ін. У наукових джерелах широко представлені дослідження різних аспектів інформатизації освіти. Проте питання формування навичок 21 століття, як умови професійної підготовки майбутніх педагогів ЗНЗ та ДНЗ до професійної діяльності в інформаційному суспільстві, розкриті недостатньо.

Мета статті – розкрити проблему формування у майбутніх педагогів навичок 21 століття, як необхідної умови професійної діяльності в інформаційному суспільстві.

Виклад основного матеріалу. Феноменом епохи інформатизації є поява покоління, яке поєднує навчання з іншими видами суспільної діяльності, активно діє, швидко пристосовується до змінних життєвих умов. Це, у свою чергу, спонукає молодь до використання різних навколишніх ресурсів для навчання. Тому інформаційно-комунікаційні технології найбільш відповідають потребам сучасності, адже слугують засобом швидкого пошуку, обробки, передачі знань.

У руслі нових суспільних тенденцій освітній процес вищого навчального закладу повинен крокувати дотично, відповідати викликам сучасного інтернет-покоління. Яке потребує: оперативності інформування та комунікації; відкритості й співробітництва у взаємодії з людьми; свободи висловлювання власних поглядів, можливості вільно самовизначатись; поєднання роботи, навчання й участі в суспільному житті з розвагами.

Як зазначено у «Білій книзі національної освіти України», «Українська освіта у контексті глобалізаційних тенденцій і сучасних викликів має професійніше готувати людину до життя в інформаційному суспільстві, суспільстві знань та інновацій» [1, С. 141-145.]. Для трансформування професійної підготовки фахівців в інноваційну модель освіти, необхідно застосовувати інформаційні технології не лише для забезпечення професійних компетентностей (освітньої, психологічної, дидактичної, рефлексивної), але і для розвитку загальних компетентностей (життєвої, комунікативної, самоосвітньої, інформаційної). Тобто формувати і розвивати у студентів навички 21 століття [5], до яких можна віднести: творчість й інноваційність; критичне мислення та здатність вирішувати проблеми; комунікативні навички та навички співробітництва; медіа та комп'ютерні навички; життєві та кар'єрні

навички.

Отже, найважливішими завданнями реформування сучасної освіти, як зазначає М. Кадемія, є її інформатизація. А саме: широке використання педагогічних та інформаційних технологій і їхню адаптацію до індивідуальних особливостей студентів; упровадження активних методів навчання та інтеграція різноманітних видів навчальної діяльності; удосконалення програмно-методичного забезпечення навчального процесу; підвищення мотивації на основі засобів і методів ІКТ до їхнього використання у майбутній професійній діяльності тощо [2, с. 18].

З метою підготовки майбутніх педагогів ЗНЗ і вихователів ДНЗ до майбутньої професійної діяльності в новому інформаційному суспільстві, є важливим системне запровадження комплексу педагогічних методів, форм, засобів, спрямованих на формування необхідних навичок. Результати практичних доробок, щодо розвитку навичок 21 століття у студентів педагогічних спеціальностей у Педагогічному інституті Київського університету імені Бориса Грінченка, наводимо у вигляді схеми (рис.1). Розглянемо більш детально вплив педагогічних технологій на розвиток у студентів навичок 21 століття.

Рис. 1. Розвиток навичок 21 століття у студентів педагогічних спеціальностей в освітньому процесі вищого навчального закладу

Розвиток творчості та інноваційності у майбутніх педагогів, які працюватимуть на майбутнє – є необхідною умовою професійної підготовки сьогодні. Завданнями якої є: формування здатності у студентів вирішувати проблеми новими методами, винаходити нові технології та модифікувати вже наявні, відкривати нові галузі знань. Отже, орієнтація освіти на автоматичне запам'ятовування фактів та її націленість на успішне виконання робіт з перевірки знань є застарілою. Креативність і новаторство можна виховувати, заохочуючи у студентів допитливість, відкритість до нових ідей. Такому навчанню сприяє застосування в освітньому процесі вищого навчального закладу різноманітних проектів [2, С. 127-137] та технологій ситуаційного навчання (моделювання) [4, с.42].

Виконання навчальних, творчих проектів передбачає самостійну (індивідуальну, групову) діяльність студентів, яка полягає у добровільному виборі, дослідницькому, творчому вивченні або розв'язанні значущої в теоретичному, практичному, пізнавальному плані проблеми на основі самостійного визначення завдань, етапів дослідження, їх реалізації і оформлення результатів. Застосування технологій ситуаційного навчання передбачає осмислення майбутніми педагогами реальної життєвої ситуації, що відображає не тільки певну практичну проблему, але й актуалізує відповідний комплекс знань, умінь, навичок, необхідних для її розв'язання. При цьому увага акцентується на розвиток здатності студентів ефективно діяти і приймати самостійні рішення в реальних життєвих ситуаціях та формування умінь моделювати і реалізовувати освітні процеси.

Застосовуючи проекти, як засіб розвитку творчості та інноваційності студентів – майбутніх педагогів, варто усвідомлювати важливість їхньої прилюдної презентації. Коли студенти мають можливість демонструвати власні творчі знахідки, ідеї та уміння їх доносити, формулювати висновки, отримувати від інших думки про створений продукт проекту, розвиваються самокритичність, самоповага та здатність до рефлексії.

Розвиток критичного мислення та здатність вирішувати проблеми ефективно розвиваються під час застосування ігрових та інтерактивних технологій навчання [4, С. 42-60]. Вони дають змогу адекватно оцінювати нові обставини й формувати стратегію подолання можливих утруднень. Шляхом накопичення знань, аналізу інформації, зіставлення альтернативних поглядів і використання можливостей колективного обговорення, у студентів розвиваються уміння формулювати вірогідні судження для окреслення, аналізу та вирішення проблем. Навчання на основі дебатів і дискусій, побудованих як цілеспрямований і зацікавлений обмін ідеями, вчить студентів з'ясувати причинно-наслідкові зв'язки, приймати комплексні рішення,

аргументувати і відстоювати власні погляди й позиції. Ігрові технології, що втілюються в різноманітних дидактичних іграх, навчають вирішувати життєві і педагогічні ситуації; моделюють поведінку суб'єктів освітнього процесу за певних заданих обставин; формують уявлення про цілісну сферу майбутньої педагогічної діяльності.

Досить ефективною формою розвитку системного і критичного мислення студентів є ігри, розроблені з використанням інформаційних технологій. Навчання через гру (так звана «гейміфікація») – найкраще навчання нового покоління педагогів. Виконуючи навчальні завдання в ігровій формі (навчальні комп'ютерні ігри, кросворди, ребуси, веб-квести [2, с. 144] тощо), студенти вчаться виокремлювати з гри ігрові цілі, структуру і застосовувати у навчальному контексті. Також ігри розвивають здатність до самооцінювання способів власного мислення, допомагають усвідомлювати його переваги та недоліки, вчать перевіряти та корегувати власну траєкторію навчання.

Навички комунікації і співробітництва формуються на основі таких умінь:

- ефективно співпрацювати у різноманітних групах;
- чітко формулювання, висловлення і написання думок, обговорення ідей, застосування компромісів з метою виконання поставленого завдання;
- спілкуватися за допомогою різних засобів, у тому числі інформаційних;
- приймати відповідальність за результати спільної праці та адекватно оцінювати власний доробок.

Для розвитку у студентів навичок взаємодії і співпраці найбільш ефективними є технології кооперативного навчання [4, С. 27-33]. Робота у малих групах ефективна під час аудиторних й позааудиторних занять, використовується для досягнення будь-якої дидактичної мети: засвоєння, закріплення, перевірки знань. Сучасні інформаційні технології значно змінили способи комунікації. Спілкуватися можливо не лише в реальному часі й просторі, а й віртуально: за допомогою соціальних мереж, чатів, електронної пошти, блогів тощо. Це дозволяє оптимізувати групову роботу (особливо позааудиторну).

Але варто пам'ятати, що групова робота буде ефективною і насправді розвивати комунікативні навички кожного студента за умов оцінювання, самооцінювання і взаємооцінювання не лише кінцевого результату, а й самого процесу виконання завдань. Наприклад, при виконанні групової роботи варто пропонувати студентам розроблені форми для оцінювання і самооцінювання, можливо складати такі форми разом зі студентами на початку виконання спільних завдань:

Компоненти оцінювання (шкала Так/Ні, приклади):

1. участь студента у розвитку ідеї

- надання пропозицій щодо вирішення завдання
- добровільне виконання частини завдання
- заохочення інших до участі в роботі
- справедливий розподіл обов'язків
- дотримання графіку виконання завдань
- часта комунікація з групою

Форми самооцінювання спонукають студентів – майбутніх педагогів до відслідковування прогресу у знаннях і уміннях, формують відповідальність за власний процес навчання, вчать аналізувати свої слабкі і сильні сторони.

До медіа та комп'ютерних навичок відносять інформаційну грамотність, культуру, компетентність у питаннях передавання інформації, застосування інформаційних і комунікаційних технологій. Сучасний педагог ЗНЗ та вихователь ДНЗ повинен розуміти ту роль, яку він відіграє у формуванні особистості дитини, особистості інформаційної цивілізації. Щоб сформувати інформаційну культуру у дітей, педагог і сам мусить володіти такою культурою. Залучення до систематичного і, головне, критичного застосування інформаційно-комунікаційних технологій, мультимедіа й Інтернету у навчанні і повсякденному житті студентів, стало першочерговим завданням у фаховому становленні і професійній діяльності педагога.

Формуванню інформаційної культури майбутніх педагогів, як ступеня довершеності в оволодінні знаннями у галузі суспільних інформаційних відносин та професійній діяльності, сприяє технологія змішаного (гібридного) навчання. Її сутність у тому, щоб поєднувати навчання за комп'ютером і спілкування із реальним вчителем. У результаті можливо вибудувати по-справжньому індивідуальну освітню траєкторію і дати можливість студенту керувати своїм навчанням. Під час гібридного навчання освітній процес вищого навчального закладу найбільш повно відповідає потребам покоління інформаційного суспільства і формує навички 21 століття.

Висновок. Розгляд проблем і перспектив професійної підготовки майбутніх педагогів, здатних працювати в інформаційному суспільстві, дозволив дійти висновку про нагальні зміни в організації освітнього процесу ВНЗ. У необхідності розробки нових та удосконалення вже апробованих форм і методів навчання, що сприятимуть розвитку у студентів самореалізації, прагнення інтегруватися до професійного контексту інформаційного суспільства, навичок 21 століття.

Список використаних джерел:

- Біла книга національної освіти України / Т.Ф. Алексєєнко, В.М. Аніщенко, Г.О. Балл [та ін.]; за заг. ред. акад. В.Г. Кременя; НАПН України. – Київ : Інформ. системи, 2010. – 342 с.

- Гуревич Р.С. Інформаційно-комунікаційні технології в професійній освіті: Монографія / Р.С. Гуревич, М.Ю. Кадемія, М.М. Козяр ; за ред. член-кор. НАПН України Гуревича Р.С. – Львів : «СПОЛОМ», 2012. – 517 с.
- Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/537-16>.
- Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : Наук.-метод. посібн. / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко. За заг. ред. О.І. Пометун. – Київ : Видавництво А.С.К., 2004. – 192 с.
- Триллінг Б. Навички XXI століття. Навчання для життя у наш час / Б. Триллінг, Ч. Фейдл : перекл. з англ. С. Христофорової [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://litterref.ru/polqasbewbewmermer.html>

Transliteration:

- Bila knygha nacionalnoji osvity Ukrainy / T.F. Aleksjejenko, V.M. Anishhenko, Gh.O. Ball [ta in.]; za zagh. red. akad. V.Gh. Kremenja; NAPN Ukrainy. – Kyjiv : Inform. systemy, 2010. – 342 s.
- Ghurevych R.S. Informacijno-komunikacijni tekhnologhiji v profesijnij osviti : Monoghrafija / R.S. Ghurevych, M.Ju. Kademija, M.M. Kozjar ; za red. chlenkor. NAPN Ukrainy Ghurevycha R.S. – Ljviv : «SPOLOM», 2012. – 517 s.
- Zakon Ukrainy «Pro osnovni zasady rozvytku informacijnogho suspiljstva v Ukraini na 2007–2015 roky». [Elektronnyj resurs] – Rezhym dostupu: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/537-16>.
- Suchasnyj urok. Interaktyvni tekhnologhiji navchannja : Nauk.–metod. posibn. / O.I. Pometun, L.V. Pyrozhenko. Za zagh. red. O.I. Pometun. – Kyjiv: Vydavnyctvo A.S.K., 2004. – 192 s.
- Tryllingh B. Navychky XXI stolittja. Navchannja dlja zhyttja u nash chas / B. Tryllingh, Ch. Fejdl : perekl. z anghl. S. Khrystoforovoji [Elektronnyj resurs] – Rezhym dostupu : <http://litterref.ru/polqasbewbewmermer.html>.

П. В. Куземко, Киевский университет имени Бориса Гринченко, Киев, Украина.

Проблемы и перспективы подготовки будущих педагогов в условиях информационного общества.

L.V. Kuzemko, Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, Ukraine

Problems and prospects in preparation future teachers under conditions of information society.

E-mail: l.kuzemko@kubg.edu.

ГОРДІЙЧУК О.Є. , Індивідуалізоване навчання й виховання дітей з особливими потребами в умовах інклюзивного класу: теоретичний аспект	297
ГРИЦАЙ Н.Б. , Сучасний стан методичної підготовки майбутніх учителів біології у вищих навчальних закладах України	304
ЖАРА Г.І. , Структура компетентності індивідуального здоров'язбереження вчителя у системі неперервної педагогічної освіти	313
ЗАРУДНЯ О.М. , Основні напрями проведення моніторингу професійної діяльності вчителя початкової школи	324
ІЗБАШ С.С., СТОРЧЕВИЙ О.С. , Підготовка майбутніх учителів до навчання дорослих в умовах педагогічного університету	332
КАЗАЧІНЕР О.С. , Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів з іноземної мови в інклюзивному класі	340
КАРНАУХОВА А.В. , Підготовка майбутніх вихователів до формування моральних цінностей у дітей 5-го року життя засобами казки	349
КИРИЧЕНКО В.Г. , Формування мотивації у студентів-філологів до організації культурно-дозвілєвої діяльності учнів на засадах українознавства	357
КИШИНЬСЬКА О.О. , Розвиток професійних компетентностей вчителів філологічних спеціальностей в контексті проектування комп'ютерно орієнтованого навчального середовища	365
КОЖУХАР Ж.В. , Психолого-педагогічні умови формування науково-пізнавальної компетентності майбутніх учителів інформатики	375
КУЗЕМКО Л.В. , Проблеми і перспективи підготовки майбутніх педагогів в умовах інформаційного суспільства	386
LIWA J., PETRASOVA A. , Supporting disadvantaged romany pupils by all-day education	394
ЛОБОДА В.В., НАКОНЕЧНА Л. М. , Розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності вчителя початкових класів у системі післядипломної педагогічної освіти ..	404
МАТВІЄНКО О.В. , Шляхи та умови інтенсифікації професійної підготовки майбутніх учителів до педагогічної взаємодії	413
МИРКОВИЧ И.П. , Система упражнених по обучению англоязычной диалогической речи учащихся младших классов на основе драматизации аутентичных сказок.	424
ПАВЛЮК В.І. , Змістова підготовка майбутніх українських учителів в умовах багаторівневої педагогічної освіти в контексті канадського досвіду	434
РАШКОВСЬКА І.В. , Теоретичні та практичні аспекти допомоги обдарованим учням.	442
РЕВА Т.Д. , Формування професійних компетентностей майбутнього провізора при вивченні дисципліни «Неорганічна хімія»	451

РОЯНОВ В.О., ЗАХАРОВА І. В. , Послідовність середньої та вищої освіти при підготовці спеціалістів-зварювальників у ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет» (м. Маріуполь).	460
САВІЧ І.О. , Організація і супровід проектно-дослідницької роботи учнів з екологічної проблематики у системі підвищення кваліфікації вчителів природничих дисциплін	470
САЄНКО Ю.О. , Сучасний підхід до формування екологічного мислення майбутніх вчителів початкових класів	478
СВІНЦИЦЬКА Н. , Формування готовності дітей до гармонійної міжнаціональної взаємодії засобами декоративно-прикладного мистецтва в системі позашкільної освіти. .	489
ТРЕТЯКОВА І.С., БЕЛОГУРОВА Ж.С. , Теоретико-методологічні засади дослідження проблем духовного розвитку майбутнього педагога в умовах навчально-виховного процесу університету	498
ФЕДОРОВА Л.Г. , Проблеми впровадження новітніх засобів навчання в процес підготовки майбутніх учителів початкових класів	507
CHYZANOWSKA-GANCARZ M., GANCARZ P. , O kompetencjach nauczyciela w wielokulturowym szkolnictwie wyższym	515
ЧЕРВІНСЬКА І.Б. , Становлення та розвиток соціокультурного освітнього простору загальноосвітньої школи в умовах глобалізаційних викликів сьогодення.	525
ЧОРНОУС В.П. , Акмеологічний підхід у формуванні творчого мислення майбутнього вчителя початкової школи.	534
ШЕРЕМЕТ І.В. , Сутність готовності майбутніх учителів до профілактики порушень зору в дітей початкової школи	542
ЮРЧЕНКО О.М. , Форми методи та засоби формування готовності вчителів початкових класів до впровадження технологій самозбереження в умовах педагогічної діяльності	554
ЯЦЕНЮК Н. , Робота з підручником іноземної мови на уроках у початковій школі	562

N.B. GRYSAI , The current state of methodical training of future teachers of biology in higher educational institutions of Ukraine.	304
A.I. ZHARAYA , Structure of the teacher's competence of individual health preservation in system of continuous pedagogical education.	313
O.N. ZARUDNYA , Main areas of monitoring of professional primary school teachers.	324
S.S. YZBASH, A.S. STORCHEVOY , The training of future teachers for adult learning in the conditions of pedagogical university.	332
E.S. KAZACHINER , Monitoring and evaluation of students' knowledge of a foreign language in an inclusive class.	340
A.V. KARNAUHOVA , Preparation of the future teachers the formation of moral values for 5 – years old children using fairy tale resources.	349
V.G. KIRICHENKO , Formation of motivation of students-philologists to the organization of cultural activities on the Ukrainian principles.	357
O.O. KYSHYNSKA , Development of professional competences of future teachers of philological specialities in the context of designing of computer based learning environment.	365
Z.V. KOZHUKHAR , The psychological and pedagogical means of formation of scientific-cognitive competency of future teachers in informatics.	375
L.V. KUZEMKO , Problems and prospects in preparation future teachers under conditions of information society.	386
J. LIBA, A. PETRASOVÁ , Prešov University in Prešov, Slovakia. Supporting disadvantaged romany pupils by all-day education.	394
L.M. NAKONECHNA, V.V. LOBODA , Development of informational-communicational competence of elementary school teacher in the system of post-graduate pedagogical education.	404
O.V. MATVIIENKO , Ways and intensification of training future teachers to pedagogical interaction.	413
I.L. MIRKOVICH , The system of exercises on teaching junior pupils english dialogical speech using drama activities.	424
V.I. PAVLIUK , Content preparation of future Ukrainian teachers in conditions of multilevel pedagogical education in the context of Canadian experience.	434
I.V. RASHKOVSKA , Theoretical and practical aspects of assistance to gifted students.	442
T.D. REVA , FUTURE pharmacists' professional competences formation in the process of inorganic chemistry studying.	451
I.V. ZAKHAROVA, V. O. ROYANOV , Coherence of secondary and primary education in preparation of specialists welders in SHEI" pryazovskiy state technical university"	460

I.A. SAVICH , Organization and support of design and research work of students on environmental issues in the training of teachers of natural disciplines.	470
Y.O. SAIENKO , The modern approach to the formation of ecological thinking of future primary school teachers.	478
N.M. SVINTSITSKAYA , Formation of readiness of children to harmonious inter-ethnic interaction techniques of decorative - applied art in the system of school education.	489
I.S. TRETYAKOVA, J. S. BELOGUROVA , Theoretical-methodological principles of investigation the problems of spiritual development of future-teachers in the conditions of educational process of university.	498
L.G. FEDOROVA , Problems of the modern teaching aids introduction into the educational process of a primary school teacher.	507
M. CHRZANOWSKA-GANCARZ, P. GANCARZ , O kompetencjach nauczyciela w wielokulturowym szkolnictwie wyższym	515
I.B. CHERVINSKA , The establishment and development of socio-cultural educational area of a comprehensive school in the conditions of globalization challenges today	525
V.P. CHERNOUS , Acmeological approach in forming of creative thinking of future teacher of primary school.	534
I.V. SHEREMET , The essence of the readiness of the future teachers for the prevention of visual impairment in children of primary school.	542
O.M. YURCHENKO , Forms, methods and different ways of formation of readiness of primary school teachers to implement technologies of self - preservation in terms of pedagogy.	554
N.I. YATSENYUK , Working with foreign language textbook in class in elementary school.	562